

Een mooi en moeilijk dorpsportret

Met *Iepen Doar(p)* maken interviewers en fotografen een bijzonder audiovisueel portret van Feanwâldsterwâl. Mooi en moeilijk, als het leven zelf.



Marieke Kijk in de Vegte overlegt met John Dunnebier over het maken van een foto. FOTO GITTE BRUGMAN

GITTE BRUGMAN

Friesland heeft een hoge dorpsdichtheid. Het is een provincie waar dorpen zijn gebouwd aan een meer of vaart, rond een kerk of op een kruising van wegen. Net als elders. Feanwâldsterwâl is zo'n dorp aan een vaart. Met twee straten: de Wâl en de Streek.

Het is het dorp waar documentairemaker Sjoerd Litjens zijn jeugd doorbracht. Op zijn zesde verhuisde hij met zijn familie uit Amsterdam naar Friesland. Hij kreeg er vrienden, speelde er voetbal en keerde er terug om een audiovisueel portret te maken van de 128 huishoudens. Sinds januari van dit jaar interviewt hij met Sippy Tigchelaar en Hester Heite tientallen dorpsbewoners. Over hun verleden, hun banden met het dorp en de omgeving, over hun werk, hobby's en gezin. „Doordat we iedereen zien en spreken, kunnen we laten zien waarin ze verschillen, maar ook wat ze gemeen hebben.” Hij is blij dat hij ervoor heeft gekozen dit te doen met geluidsportretten. „Daarmee doen we recht aan de kracht van het persoonlijke verhaal, aan de taal, aan de wijze waarop mensen zich uitdrukken. Dat is vaak in het Fries. Met terugwerkende kracht realiseer ik me hoe mooi en sprekend die taal is.”

Voor sommigen is het een verrassing dat Litjens Fries praat. „Mijn vriendjes pasten zich vroeger aan mij aan, dus toen sprak ik het niet. Maar er is genoeg Fries blijven hangen.” Litjens' ouders wonen tegenwoordig in het naast Feanwâldsterwâl gelegen Feanwâlden. „Dat is ien fan Litjens”, krijgt hij wel eens te horen. „Zo iemand weet dan nog met wie ik speelde en met wie ik heb gevoetbald.”

Van de 128 huishoudens werkt ruim 95 procent mee. Slechts een enkeling heeft bedankt voor deelname aan het project, uit enkele huishou-



Tryntsje Nauta fotografeert Mark Voolstra. FOTO GITTE BRUGMAN

dens komt meer dan één verhaal. Uiteindelijk zijn er 128 bijdragen, die vanaf begin februari op iependoarp.eu en Omrop Fryslân gepubliceerd worden. Elke werkdag één portret.

Met alle gesprekspartners voerden Litjens, Heite of Tigchelaar eerst een kennismakinggesprek. Vaak stond een verhaal er dan meteen goed op. Litjens: „Maar als dat niet zo was, dan volgde een tweede of soms zelfs een derde gesprek.” Voor zulke inspanningen is in de reguliere journalistieke praktijk geen tijd, weet hij. Maar als er dan in zo'n derde gesprek iets moois ontstaat, dan weet hij dat het de moeite waard is. „Want iedereen heeft een bijzonder verhaal te vertellen, als je maar de tijd neemt.”

Uit alle gesprekken selecteren de interviewers de mooiste verhalen, over „hoe ze zich verhouden tot de plek waar ze wonen en de mensen om hen heen”. Deze verhalen zijn het gereedschap voor fotografen Tryntsje Nauta en Marieke Kijk in de

‘Iedereen heeft een bijzonder verhaal, als je maar de tijd neemt’

Vegte. Zij maken van elke geportretteerde een beeld. Soms is dat een portret, de andere keer een handeling en soms een stillleven. Geen letterlijke vertaling van het gesprek, maar iets dat in het verlengde ervan ligt. Een beeld dat iets extra's zegt over de persoon in kwestie. „Dat is moai en muoilik”, vindt Nauta. „Net als het leven zelf”, aldus Litjens.

Beide fotografen leren het dorp intensief kennen en ervan houden. Nauta: „Ik fyn it in moai doarp, romtelik, mei it wetter en frijsteande huzen. Der binne ek in soad bisten, foaral hynders.” Vandaag treft ze



Een van de foto's die Marieke Kijk in de Vegte maakte van een fuikenmaker.

Mark Voolstra, voorzitter van Mei Elkoar Ien. Ze heeft een kort stukje uit zijn interview gehoord: „Yn it wurk dat ik doch is it in keihurde kommersjele wrâld, de auto-, motorwrâld. Hiel hurd, hiel kommersjeel. Dat fyn ik hearlik. Mar as ik thús kom, fyn ik it hearlik om dingen foar it doarp te dwaan. Yn wat ik frijwillich doch, bin ik totaal net kommersjeel.”

De zon schijnt, Nauta zoekt met Voolstra een geschikte plek voor een foto. Zijn achtertuin grenst aan de Feanwâldsterwâlfeart en ze vraagt hem eerst op de steiger te zitten. „De boat kin ek yn it wetter, hear”, biedt hij aan. Even later dobbert hij op de vaart, waar de zonnestralen op het water breken. „Dit is moai”, mompelt Nauta tevreden. „Ik hie nog net in soad foto's fan it wetter.”

Het is Kijk in de Vegte opgevallen dat er veel mensen met hun handen werken: „Zoals die vrouw die kransen maakte van herfstvondsten, een man die allemaal fuiken knoopt. Een

dame die quilt en een man die miniatuurvrachtwagens bouwt.” En heel veel mensen die tijd in hun (groente)tuin steken. Zoals John Dunnebier. Hij poseert met zijn podenco Mira - een als pup geadopteerde straathond uit Portugal - en wandelt met Kijk in de Vegte langs zijn Drentse heideschappen tot achterin de boomgaard. Hij wijst: „Zelf geplant.”

Met al zijn bijzonderheden is Feanwâldsterwâl vooral herkenbaar als dorp met een mengeling van oorspronkelijke bewoners en import. Als alle verhalen en beelden straks met elkaar zijn gecombineerd tot een afwisselende, allesomvattende presentatie geeft het vooral „in moai tiidsbyld”, aldus Nauta.

Iepen Doar(p) is opgenomen in het hoofdprogramma van LF2018. Tresoar garandeert dat alle verhalen tot in lengte van dagen digitaal toegankelijk blijven.

www.iependoarp.eu